

[Indenrigsministeren.]

mindre Udbytte og Indtægter, ja, saa kommer Betænelighederne. Men det er der ikke noget at gøre ved; hvis man er Tilhænger af Lettelsen i den givne Situation, maa man tage med, at der er andre, der maa afgive de paagældende Indkomster. Nu er jeg selvfølgelig enig med det ærede Medlem i, at det vilde være overordentlig betænkeligt at gaa ind i en Lovgivning, som i mindste Maade gav Grundlag for at mene, at vore Forsikringsselskabers Soliditet og Sikkerhed ikke i fuldt Omfang opretholdtes; endvidere er jeg enig i, at det ogsaa vilde være, om end meget mindre betænkeligt, saa dog noget betænkeligt at gaa til en Lovgivning, der medførte, at Præmierne for Tegning af Forsikringer i stort Omfang maatte sættes betydeligt op. Men jeg maa i hvert Tilfælde i Relation til det Forslag, der foreligger her — og det er jo kun herom, jeg kan udtale mig — mene, at der ikke er noget Grundlag for at gaa ud fra, at noget saadant vil ske for de paagældende Forsikringsselskabers Vedkommende. Det er jo ikke ukendt, at danske Forsikringsselskaber bygger deres Beregninger paa Opnaaelsen af en Rente af deres Pengeanbringelser af 4 pCt. Det er heller ikke ukendt, at de Dødelighedstavler, der er Grundlaget for danske Livsforsikringsselskabers Beregninger; i hvert Tilfælde i Øjeblikket er ugunstigere end de faktiske Forhold med Hensyn til Dødeligheden. Jeg skal ikke paa nogen Maade overvurdere det sidste Moment, det spiller selvfølgelig ikke nær den samme Rolle som det, at Forsikringsselskaberne har anbragt uhyre Kapitaler til en Rente, der ligger langt, langt over det, som egentlig er nødvendigt efter Forsikringsselskabernes Beregningsgrundlag. Derfor kan jeg ikke paa nogen Maade tiltræde, jeg tror ikke paa det, at bl. a. et Forslag som dette skulde medføre Tilstande, som blot i mindste Maade rokkede ved Soliditeten eller kunde blive Udgangspunkt for Forhøjelse af Præmier.

Jeg maa i øvrigt i denne Forbindelse sige, at der jo ogsaa er Selskaber, hvor der ikke blot er Spørgsmaal om deres Indtægter ved Pengeanbringelser og deres Udgifter ved deres Forpligtelser over for Forsikringstagerne, men hvor der ogsaa er et Udbytte-spørgsmaal for Selskaberne. Jeg er ganske klar over, at det gælder ikke i stort Omfang en Række af de Selskaber, det her drejer sig om, men der er Selskaber med dog ikke ubetydelige Kapitaler, som betaler saa stort Udbytte, at der ikke vilde ske nogen større Samfundsrevolution ved, at dette Udbytte blev sat ned. Jeg erindrer, at en Mand for

en Tid siden henvendte sig til mig, Formanden for et Mergelselskab, som havde Laan i et Forsikringsselskab, og den paagældende Mand sagde til mig: Ja, men det kan jo ikke være rimeligt, at det Forhold kan opretholdes, at naar et Landbrugsforetagende som et Mergelselskab har optaget Laan for en 10—15 Aar siden til en Grundforbedring af Landbrugets Jord, under de Produktionsvilkaar og Forudsætninger, der da var til Stede, skal et saadant Selskab stadig under helt andre Forudsætninger, hvor en økonomisk Revolution har ramt det danske Landbrug, fortsat betale op til 6½ pCt. til et Forsikringsselskab, der selv udbetaler over 20 pCt. i Udbytte af den indbetalte Kapital. Og naar man siger noget saadant til mig, kan jeg meget vanskeligt lade være med at give en saadan Mand Ret. § 3 gælder jo ikke alene Forsikringsselskaber, men for saa vidt den berører Forsikringsselskaberne, er det min Opfattelse, at disse selv burde have lyttet en lille Smule til Rimelighedens Krav, allerede forinden et Lovforslag som dette forelaa for Rigsdagen. Jeg tror, det havde været rimeligt, om de paagældende Forsikringsselskaber, for hvem det dog ikke spiller en afgørende Rolle, havde sagt: Vi erkender, at under de givne Forhold, saa længe saadanne Forhold eksisterer for Landbruget eller for vanskeligt stillede Kommuner, i en Tid med et helt andet Pengemarked, maa vi indrømme visse Faciliteter. Jeg har ogsaa ved given Lejlighed henstillet det, men man har ikke været villig til det, og derfor fremsættes dette Forslag, ikke af Lyst til at gribe lovgivningsmæssigt ind i saadanne Kontraktforhold, men fordi jeg tror, at det, som Forholdene ligger, er nødvendigt, og dette er jo sikkert ogsaa Grunden til, at der er al Udsigt til, at saadanne Bestemmelser nu kan gennemføres i Rigsdagen.

Jeg skal slutte med at sige til det ærede Medlem Hr. Hasle, at det er selvfølgelig rigtigt, at Kontrakter skal holdes efter deres Ord; det er alle enige om; men der har ogsaa i den danske Rigsdag fra Tid til anden været Enighed om, at der kan komme saadanne Forhold, at man kan sige, at alle Forudsætninger er bristet i en saadan Grad, at Kontraktens Ord kommer i Strid med det, der var Aanden i Kontrakten, da den blev sluttet. Det ærede Medlem læste gamle Retsgrundsætninger op for mig. Jeg mindes ogsaa enkelte saadanne. Husker jeg ikke fejl, er det vist Jydske Lov, der giver som almindelig Grundsætning: „Var ej Lov i Lande, da havde den mest, som mest kunde gribe.“ Og hvis det ærede Medlem